

VAHVA -hanke

Vastuullisuusraportoinnilla vahvaan ja kestävään kasvuun Keski-Suomessa

- Rahoitus: ELY/ EAKR, Oikeudenmukainen siirtymä (KESELY-128/ 904 268)
 - Hankkeen toteutusaika: 1.10.2024-31.5.2026
 - Toteuttaja: Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Euroopan unionin
osarahoittama

jamk

VAHVA (ELY/EAKR, 10/24-5/26)

Vastuullisuusraportoinnilla vahvaan ja kestävään kasvuun Keski-Suomessa

Kohderyhmät: Keski-suomalaiset biotalouden, teollisuuden ja logistiikka-alan pk-yritykset

TAVOITE 1: Tietoisuus vastuullisuusvaatimuksista ja vastuullisuudesta

- Tietoiskut (30)
- Medianäkyvyys

TAVOITE 2: Tieto vastuullisuusraportoinnista ja siihen liittyvistä työkalusta

- Yrityskohtainen neuvonta
- YmpyräKS-alustalle vastuullisuusraportointitietoa

TAVOITE 3: Kyvykkyys arvioida ja hyödyntää vastuullisuusraportoinnin palveluita ja työkaluja

- Vastuullisuusraportointia edistävät klinikat (32)

TAVOITE 4: Varmistaa hankkeen vaikuttavuus

(Julkaisut keskeisistä haasteista ja ratkaisuista, tiedon jakaminen KS:ssa, YmpyräKS-alustalle pysyvästi raportointityökaluja ja raportointitietoa, vaikuttavuushaastattelu)

Euroopan unionin
osarahoittama

jamk

Olennaisuus vastuullisuuden raportoinnissa

Marita Valkonen, Johtava asiantuntija
25.4.2025

Euroopan unionin
osarahoittama

jamk

Mistä olennaisuudessa on kyse?

- Kestävyysraportoinnin tavoitteena on tehdä **yri­tysten vastuullisuustoiminnasta läpinäkyvää ja vertailukelpoisempaa**.
- Kestävyysraportointidirektiivi (CSRD) velvoittaa raportoimaan yrityksen kestävydestä **osana yrityksen toimintakertomusta**. Kestävyysinformaatio on taloudellisen informaation kanssa yhtä tärkeässä roolissa. Edellyttää varmentamista.
- Kestävyysraportointistandardit (ESRS) edellyttävät, että **yritys keskittyy raportoinnissa niihin kestävyysaiheisiin, jotka yritys on tunnistanut itselleen olennaisiksi**.
- **Olennaisten kestävyysaiheiden arvioinnissa tulee käyttää kaksoisolennaisuuden näkökulmaa**. Tavoitteena on tunnistaa **yritykselle olennaisimmat kestävyysaiheet** ja niihin liittyvät **vaikutukset sekä taloudelliset riskit ja mahdollisuudet**, joista yritys raportoi kestävyysraportissaan.
- Tämän avulla kestävyysraportista saadaan **mahdollisimman merkityksellinen** yrityksen toiminnan ja siihen liittyvien vaikutusten näkökulmasta, ja toimii **hyödyllisenä tiedonlähteenä yrityksen sidosryhmille**.

Kestävyyssraportointistandardin (ESRS)

Aihekohtaiset standardit

Olennaisuus

- **Määritelmä:** Olennaisuus tarkoittaa niitä asioita, jotka ovat merkittäviä yrityksen toiminnan ja sen sidosryhmien kannalta.
- **Olennaisuusarviointi:** Yrityksen tulee tunnistaa ja arvioida ne vastuullisuusteemat, jotka ovat olennaisia sen liiketoiminnalle ja sidosryhmille. Olennaisuutta tulee arvioida koko arvoketjun laajuudelta. Edellyttää sidosryhmien tunnistamista, sidosryhmäkyselyjä/analyysyjä (odotukset, tiedontarpeet, haavoittuva asema).

Olennaisuus yrityksessä

Olennaisuus *osana* yrityksen strategiaa ja ohjausjärjestelmää

- Miksi yritys on olemassa?
- Tavoite markkinoilla
- Strategia, joilla saavutetaan tavoite ja paikka
- Käytännön puoli operatiivisesti
- Missä yritys maantieteellisesti toimii?
- Mikä yrityksessä on olennaista?
- Miten uudet mitattavat asiat vaikuttavat annettujen tavoitteiden saavuttamiseen?
- Strategian päivitys tarvittaessa aiemmin

**Euroopan unionin
osarahoittama**

25.4.2025

Sanna Niemi

jamk

Kaksinkertainen olennaisuuden periaate

Kaksoisolennaisuus ohjaa yrityksiä tarkastelemaan kestävyysaiheita ulkoisesta ja sisäisestä näkökulmasta.

Kaksinkertaisen olennaisuuden periaatteen mukaisesti yritykset arvioivat:

1. Miten kestävyyskysymykset vaikuttavat yrityksen tulokseen, asemaan ja kehitykseen (outside-in)
2. Miten yrityksen toiminta vaikuttaa ihmisiin, ympäristöön ja yhteiskuntaan (inside-out)

Tarkasteltu kestävyysaihe on yritykselle keskeinen, jos se on olennainen joko sisäisestä tai ulkoisesta näkökulmasta tai molemmista.

**TALOUDELLINEN
OLENNAISUUS
(riskit/mahdollisuudet):**
Kestävyysvaikutukset,
jotka luovat tai tuhoavat
yrityksen arvoa

**VAIKUTUSTEN
OLENNAISUUS:**
Yrityksen liiketoiminnan
kestävyysvaikutukset,
jotka kohdistuvat
ympäristöön, ihmisiin ja
yhteiskuntaan

Olennaisuusanalyysin prosessi

ESRS mukainen kaksinkertainen olennaisuus

Kuvio 13 kuvaa ESRS-standardien mukaisen olennaisuusanalyysin prosessia.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Kuvio 13. Olennaisuusanalyysin vaiheet.

Vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet

- Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen auttaa kohdistamaan yrityksen vastuullisuustyön niihin alueisiin, joilla on eniten vaikutusta yrityksen, ympäristön ja ihmisen osalta. Tunnistamiseen sisältyy huolellisuusvelvoite (due diligence).

VAIKUTUS

Positiivinen tai negatiivinen, (tosiasiallinen tai mahdollinen) yrityksen toimintaan kytkeytyvä ulkoinen vaikutus.

RISKI

Kestävyyteen liittyvä negatiivinen poikkeama yrityksen odotettavissa oleviin rahavirtoihin ja/tai pääomiin.

MAHDOLLISUUS

Kestävyyteen liittyvä positiivinen poikkeama yrityksen odotettavissa oleviin rahavirtoihin ja/tai pääomaan.

Vaikutukset

Tarkasteltavia asioita mm.

- Liiketoiminnan ympäristövaikutukset, omien työntekijöiden työturvallisuus ja -hyvinvointi ja ihmisoikeuksien toteutuminen koko arvoketjussa.
- Esimerkkejä vaikutuksista:
 - Suorat tai epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (-)
 - Kierrätetyt materiaalit (+)
 - Työturvallisuusjärjestelmä ja –periaatteet (+)
 - Selittämättömät palkkaerot (-)
- Mahdollisia vaikutuksia ovat ne, jotka voivat ilmetä tulevaisuudessa
 - Esim. riski tapaturmalle työturvallisuuden huolehtimisesta riippumatta

Vaikutukset ja niiden merkittävyys vaihtelevat yrityksestä toiseen esim. toimialan, yrityksen koon, sidosryhmien ja arvoketjun mukaan.

VAIKUTUS
Positiivinen tai negatiivinen,
(tosiasiallinen tai
mahdollinen) yrityksen
toimintaan kytkeytyvä
ulkoinen vaikutus.

Riskit ja mahdollisuudet

- Myös sisäisestä näkökulmasta tunnistettuihin vaikutuksiin voi liittyä taloudellisia riskejä tai mahdollisuuksia, jotka on hyvä huomioida.
- Esimerkkejä riskeistä ja mahdollisuuksista
 - Ilmastonmuutoksen aiheuttamat sääilmiöt, kuten helteet, kuivuus ja voimistuvat sateet lisääntyvät ja lisäävät tuotantoepävarmuutta ja voivat vaikeuttaa raaka-aineiden saatavuutta.
 - Siirtyminen käyttämään kestäviä, uusiutuvia energialähteitä voi auttaa yritystä saavuttamaan hiilineutraaliuden, parantaa paikallista ilmanlaatua, parantaa yrityksen brändiä ja mainetta sekä alentaa kustannuksia pitkällä aikavälillä vaikka lyhyellä aikavälillä investoinnit voivat aiheuttaa taloudellisen riskin.
 - Panostuksilla työoloihin, turvallisuuteen ja työhyvinvointiin tai vastuullisuuteen yritys voi vahvistaa luottamusta ja sitoutuneisuutta, rakentaa houkuttelevaa työnantajakuva, vähentää henkilöstön vaihtuvuutta ja onnistua paremmin parhaiden osaajien palkkaamisessa. Näiden asioiden huomioimisella tai huomiotta jättämisellä voi olla suoria taloudellisia vaikutuksia.
- Riskien ja mahdollisuuksien olennaisuutta arvioidaan sekä niiden esiintymisen todennäköisyyden että taloudellisten vaikutusten mahdollisen suuruuden perusteella.

Olennaisuuden arvioinnin periaatteet

- Olennaisuutta tulee arvioida koko arvoketjun laajuudelta
- Kaksoisolennaisuusanalyysissa on tarkoitus myös tunnistaa yrityksen suorien vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien lisäksi myös sellaisia vaikutuksia, riskejä ja mahdollisuuksia, joihin yritys kytkeytyy sen suorien tai epäsuorien liikesuhteiden kautta.
- Vaikutuksia sekä taloudellisia riskejä ja mahdollisuuksia tulee tarkastella eri aikahorisonteilla ts. mitkä kestävyysaiheet ovat olennaisia:
 - Lyhyellä aikavälillä 12 kk (yrityksen raportointikauden aikana)
 - Keskipitkällä aikavälillä 1-5 vuotta
 - Pitkällä aikavälillä yli 5 vuotta
- Aikanäkökulman laajentaminen antaa mahdollisuuden entistä strategisempaan ennakkointiin ja suunnitelmalliseen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallintaan.

Olenaisuuden arviointi

Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien arviointi

- Arvioi vaikutukset esimerkiksi mittakaavan, laaja-alaisuuden, vaikutuksen keston ja vaikutuksen korjattavuuden perusteella.
- Laadi oma arviointiasteikko.
- Arvioi riskit (fyysiset, siirtymäriski): suuruus ja todennäköisyys
- Arvioi mahdollisuudet: uudet tuotteet, innovaatiot, markkinat, asiakkaat (maine ja talous)

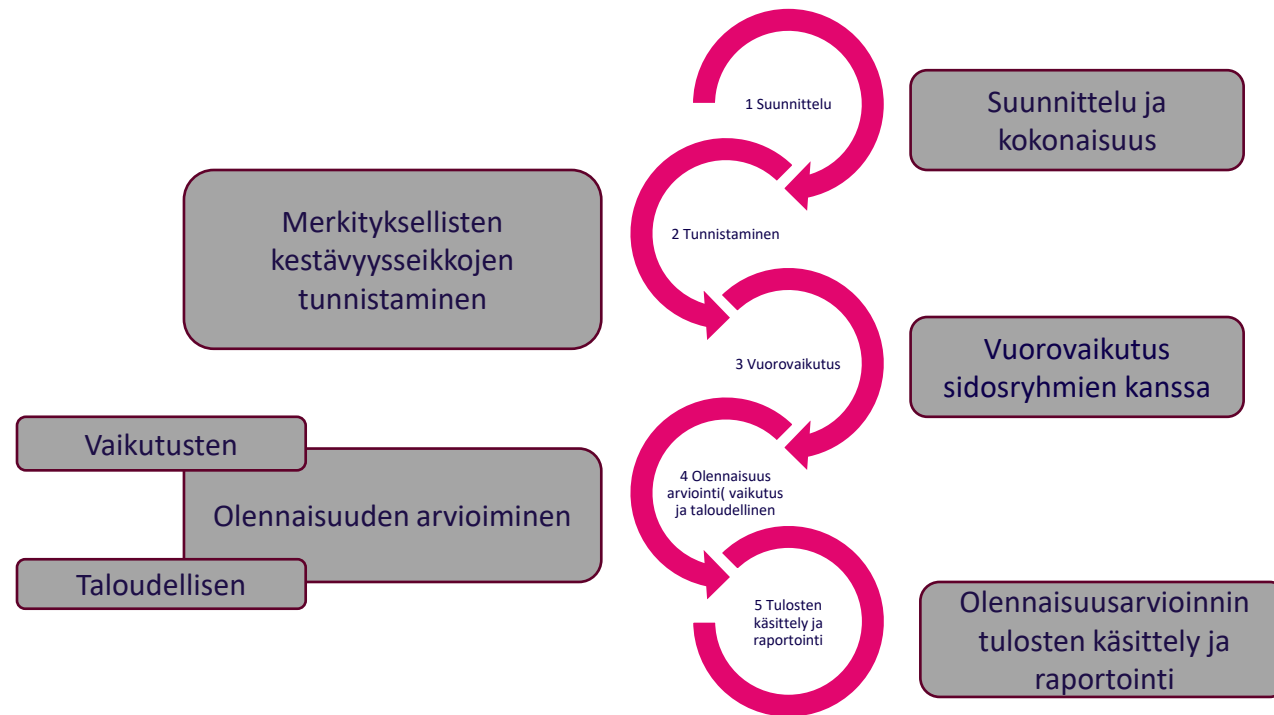
Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien arviointiasteikko

Todennäköisyys	Erittäin todennäköinen	Seuraavan vuoden aikana	5	5	10	15	20	25
	Todennäköinen	Seuraavan kolmen vuoden aikana	4	4	8	12	16	20
	Mahdollinen	Seuraavan kuuden vuoden aikana	3	3	6	9	12	15
	Epätodennäköinen	Seuraavan 10 vuoden aikana	2	2	4	6	8	10
	Erittäin epätodennäköinen	Todennäköisesti ei seuraavan 10 vuoden aikana	1	1	2	3	4	5
			1	2	3	4	5	
Taloudellinen vaikutus			Erittäin vähäinen	Vähäinen	Kohtalainen	Merkittävä	Erittäin merkittävä	
Maine			Paikallinen maininta, nopeasti unohdettu	Paikallista maineen vaurioitumista, vaikutus paikallisiin toimintoihin	Lyhyen aikavälin kansallinen huolenaihe, pitkäaikainen vaikutus maineeseen	Kansallinen pitkän aikavälin huolenaihe, merkittävä muutos markkinaosuudessa, merkittäviä toimintoja rajoitettu	Kansainvälinen pitkän aikavälin huolenaihe, käänteentekevä muutos markkinaosuudessa	
Vaikutus yhteiskunnan, luonnon ja muiden sidosryhmien hyvinvointiin			Rajattu vaikutus yksilöihin ja/tai paikalliseen ympäristöön	Vähäinen vaikutus yksilöryhmään ja/tai alueelliseen ympäristöön	Kohtalainen ja lyhytaikainen vaikutus yhteiskuntaan ja/tai ympäristöön	Merkittävä, lyhytaikainen vaikutus yhteiskuntaan ja/tai ympäristöön	Vakava, pitkäaikainen vaikutus yhteiskuntaan ja/tai ympäristöön	

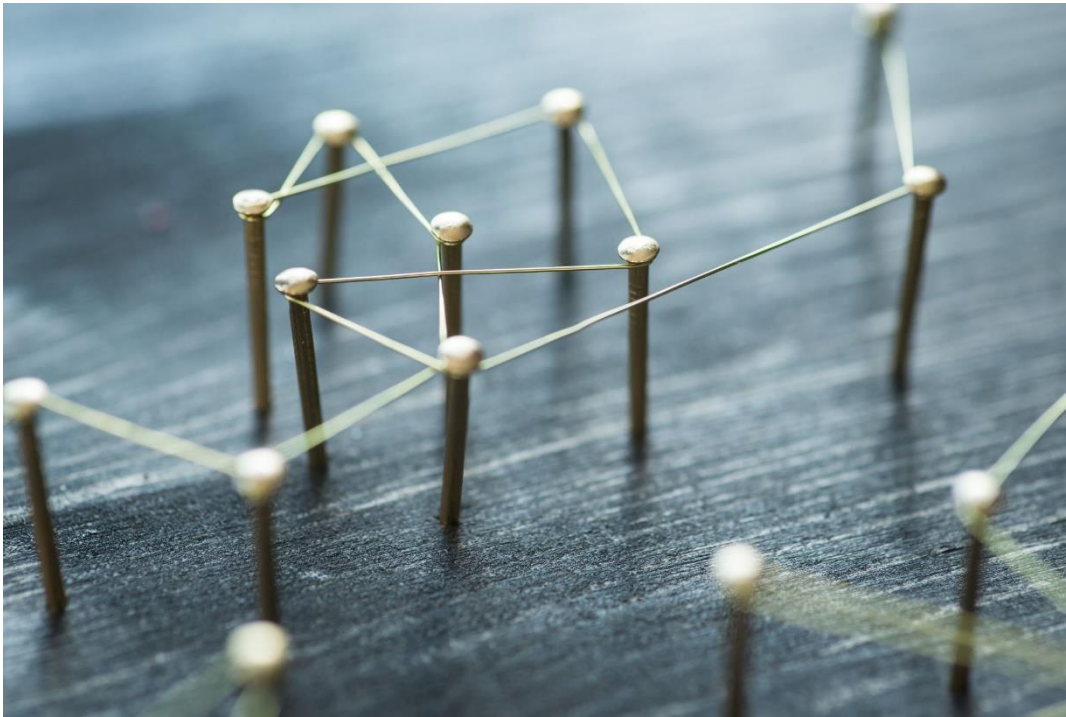

Kaksoisolennaisuus prosessina ESRS 1

Esimerkki: Osana yrityksen ohjausprosessia suunnitellusti ja osana sitä

ESRS määrittää raamit

- European Sustainability Reporting Standards ovat **pakollisia tiedonantostandardeja**, joita yritysten on noudatettava kestävyysraportointidirektiivi CSRD:n mukaan raportoidessaan. Tavoitteena on standardisoida ESG (Environmental, Social, Governance) -aiheista raportointi eli yritysten kestävyysraportointi.
- ESRS-standardit eivät velvoita määrämuotoiseen prosessiin olennaisuusarvioinnin toteuttamisessa. **Olennaisuusarvioinnin on kuitenkin täytettävä ESRS-standardien vaatimukset.**
- Monia asioita raportoidaan jo

Vastuullisuus, sen raportointi ja tiedon käyttö

- Miksi
 - Kestävyyssdirektiivi vie kohti yhteistä tavoitetta
 - Asiakirjat kansalaisten ja sidosryhmien saatavilla yhdenmukaisella tavalla
- Miten
 - Lyhyt. 12 kk
 - Keskipitkä, 1-5 vuotta
 - Pitkä, yli 5 vuotta
- Milloin
 - Tilinpäätösraportoinnin yhteydessä sähköisesti
 - Jatkossa digitaalisessa XHTML-muodossa PRH:lle 6 kk kuluessa
 - Varmentamisen jälkeen, varmentajana akkreditoitu tilintarkastaja
- Tiedon käyttö, omistajuus, sopimukset.
- Kestävyyssraportti tulee ilmoittaa kaupparekisteriin vuonna 2024 alkavasta tilikaudesta lähtien. Kestävyyssraportti on osana tilinpäätösasiakirjoja julkinen asiakirja.

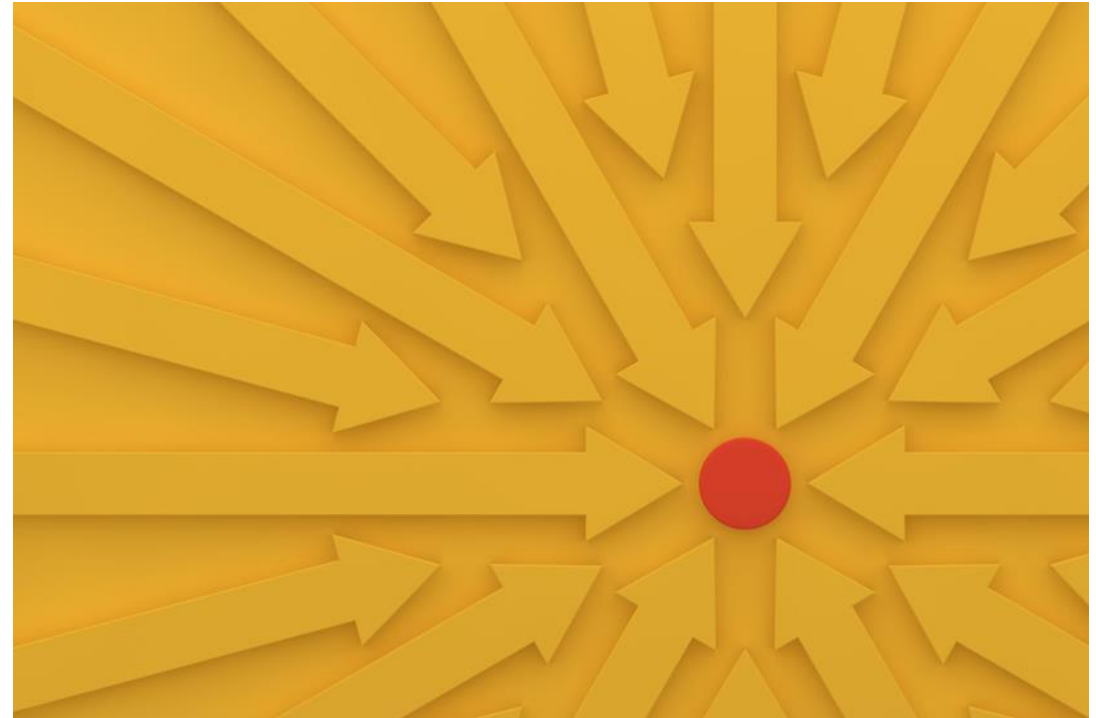
Tiedon tulee olla	
✓	merkityksellistä
✓	luotettavaa
✓	vertailukelpoista
✓	todennettavaa
✓	ymmärrettävää

Projektin eteenpäin vieminen

Hallitus vastaa kaikesta

- Asian valmistelu hallitukseen nykytilanteesta
- Resurssointi ja budjetointi
- Vastuuhenkilön nimeäminen
 - raportoi hallitukselle
- Asiantuntijat yksiköittäin tai E,S, G alueittain
 - Mittareiden linjaaminen
- Projektisuunnitelman laatiminen ESRS 1 ja ESRS 2 huomioiden
 - Yhtiön johtamisjärjestelmän mukaisesti
 - Riskienhallinta huomioiden
 - Strategia ja toimiala edellä mietitään mitä mitataan ja raportoidaan. Järjestelmien integrointi.
 - Säännöllinen raportointi johtoryhmälle ja hallitukselle

Palaute tietoisesta

Saisimmeko palautetta, kiitos!

<https://link.webropolsurveys.com/S/49C05E5CAECC6766>

Euroopan unionin
osarahoittama

jamk

Lisätiedot

Sanna Niemi, sanna.niemi@jamk.fi

Marita Valkonen, marita.valkonen@jamk.fi

Jyväskylän ammattikorkeakoulu

www.jamk.fi

Hankkeen nettisivut [Yritysten vastuullisuusraportointi | Jamk](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

jamk